

Roc's en hogescholen actief in het groene domein Gemiste kansen?

Naktuinbouw biedt laboratoriumopleidingen aan in samenwerking met Hogeschool Leiden. Het Albeda College verzorgt opleidingen logistiek medewerker op niveau II voor The Greenery. Fontys Hogescholen ontwikkelt voor Greenport Venlo de opleiding Food & Flowermanagement. Is hier sprake van een tendens, zijn dit gemiste kansen of is dit een signaal naar de aoc's en has'en om zich te verbreden?

De inbreng van hogescholen en roc's in het groene bedrijfsleven neemt toe. "Ik denk wel dat er een tendens is waar te nemen", zegt Ad Tabak van de directie Kennis van LNV. "Dat hangt samen met de ontwikkelingen in de sector. De domeingrenzen vervagen. Techniek in de →

Studenten willen de grensgebieden wel verkennen

Vervagende domeingrenzen

Naktuinbouw en Hogeschool Leiden

Naktuinbouw biedt diverse laboratoriumopleidingen aan in samenwerking met Hogeschool Leiden. Waarom juist met die hogeschool?

Sylvia Witteman medewerker Vakopleidingen van Naktuinbouw: "Hogeschool Leiden was al een goede samenwerkingspartner. Diverse specialisten van Naktuinbouw geven gastcolleges bij het centrum Bioscience en Diagnostiek van deze Hogeschool. De opleiding daar is weliswaar vooral medisch georiënteerd maar er is een aantal studenten dat zich graag groen wil oriënteren. Ondernemerschap bij aoc's en hassen moet nog groeien. Ze laten niet zo zeer kansen schieten, ze zijn zich in dit ondernemerschap aan het ontwikkelen."

"Het is een vrije markt en iedereen mag daarin zijn eigen keuzes maken", reageert Kristel Giebels, communicatieadviseur van Hogeschool Inholland Delft. "Naktuinbouw heeft vast een verstandige beslissing genomen door met Hogeschool Leiden in zee te gaan."

The Greenery en het Albada College

Het Albada College verzorgt een opleiding logistiek medewerker op niveau II voor The Greenery. Waarom het Albada College?

Sylvia Pors van The Greenery: "Omdat het vooral om een logistieke opleiding gaat en deze opleiding hoort tot de kerntaken van de vakgroep logistiek en handel. Bovendien hadden wij al goede contacten met deze school. Overigens werken het Albada College en AOC Edudelta samen bij deze opleiding. Het Albada College verzorgt de logistieke

kant en AOC Edudelta zorgt voor de productkennis. Het Albada College heeft wel een voortrekkersrol gehad in deze opleiding. Zij loopt ver vooruit als het gaat om het aanbieden van bedrijfsgerelateerd onderwijs en het leveren van maatwerk. Je zou kunnen zeggen dat het aoc meelift in dit project."

Greenport Venlo en Fontys Hogescholen

Fontys Venlo start in 2008 met hbo – 'Greenport opleidingen'. Deze opleidingen kennen zowel een logistieke, marketing/commerciële als technische variant. Waarom Fontys?

Jos van der Heijden, projectleider van Greenport Venlo: "Greenport heeft vanuit een netwerkgedachte contact gezocht met de vier O's: onderwijs, onderzoek, ondernemers en overheid, en dat in onze eigen regio. Van daaruit kwamen wij terecht bij Fontys. Fontys heeft toen contacten gelegd met de HAS Den Bosch, het aoc Citaverde College en ook met de universiteit van Wageningen. In de discussie die daarna volgde heeft HAS Den Bosch gezegd geen belangstelling te hebben voor verdere samenwerking. Waarom weet ik niet precies. Fontys is toen wel doorgegaan en werkt nu onder andere samen met Citaverde. We vinden het jammer dat HAS Den Bosch niet meedoet. Die heeft toch specifieke kennis die zeker meerwaarde had toegevoegd."

Ton de Leeuw, projectmanager van Fontys Hogescholen: "Wij wilden wel samenwerken maar HAS Den Bosch wilde niet door. Ik denk dat ze bang waren voor het wegtrekken van studenten. Fontys is een groot instituut dat geen groene opleidingen kent en dus samenwerking zocht. HAS Den Bosch

heeft daar geen behoefte aan. De opleiding Food & Flowermanagement is vooral een managementsopleiding en maar een heel klein gedeelte technisch ingekleurd. De invulling van het curriculum is wel speciaal gericht op de agribusiness branche. Wij denken dat de opleiding geen bedreiging zal vormen voor HAS Den Bosch. Maar ze laten wel kansen liggen want wij trekken veel studenten uit Duitsland."

Volgens Jeroen Naaijken, CvB-voorzitter van HAS Den Bosch, ziet dit niet als een gemiste kans voor zijn school. "Fontys Hogescholen heeft een vestiging in Venlo die ze nieuw leven wil inblazen. Zij bieden voor Greenport Venlo een bedrijfskundeopleiding aan die ze groen inkleuren. Studenten ruiken dan aan de tuinbouw. Dat is heel wat anders dan de onderwijsspeciaalzaak met de brede opleidingen in de agribusiness zoals wij die aanbieden."

HAS Den Bosch is volgens Naaijken niet bang voor concurrentie. "Als leerlingen een kwalitatief goede opleiding willen in de agribusiness dan moeten ze bereid zijn om daarvoor naar Den Bosch te komen. Hoe kunnen studenten die persé op brommerafstand van hun huis willen studeren ooit opereren in de internationale wereld die de tuinbouw is? De gemeente Venlo zou wel een eigen has willen, evenals Helmond, Westland, Goes, noem maar op. Maar dat is niet haalbaar. De investeringen die wij hier hebben staan, aan kassencomplex, proeffabriek, lab's, zijn niet voor al die eventuele nieuwe scholen op te brengen. HAS Limburg staat nog steeds in Den Bosch en mijn collega Stef Valk werkt met Limburgse bedrijven samen om daar een actuele invulling aan te geven. In Limburg."

De grenzen van de groene sector vervagen door de ontwikkelingen in de techniek

kas is zo ver ontwikkeld dat ik me voor kan stellen dat bedrijven dan liever bij technische opleidingen aankloppen.” Dick Klop van Cumela Nederland, de brancheorganisatie voor loonbedrijven, bevestigt die ontwikkeling: “Door de verschuiving van de werkzaamheden in de loonwerksector zijn we voor de reguliere opleidingen soms op de roc’s en hogescholen aangewezen. Dat heeft te maken met de ontwikkelingen in de techniek. Dat gaat toch om heel specialistisch werk en daar zijn de roc’s soms beter in dan de aoc’s.”

De grenzen van de groene sector vervagen niet alleen door de technische ontwikkelingen, maar ook door een veranderende cultuur. Ook dat is van invloed op het groene bedrijfsleven.

Jan Gravemaker van Aequor: “Het is ook afhankelijk van het management en de cultuur binnen een bedrijf en hoe het bedrijf zich wil profileren. Als een tuincentrum wordt overgenomen door een keten die er meer een Blokker van wil maken, dan vraagt dat om andere kennis dan een puur groene benadering.”

Meegroeien

Kunnen aoc’s en agrarische hogescholen

deze ontwikkelingen bijhouden? Kijken zij over de grenzen van hun oorspronkelijke domein? Zijn ze voldoende toegerust om te concurreren? Dick Klop: “Van oudsher ligt ons hart in de agrarische hoek, maar wij kloppen steeds vaker aan bij roc’s en bij particuliere trainers. Bij die laatste vaak voor kortere trainingen. Zij zijn flexibeler en vaak ook goedkoper. Aoc’s en ipc’s hebben toch een grote overhead. De aoc’s proberen steeds meer te betekenen bij het opleiden in de grond-, weg- en waterbouw maar ook daar hebben de roc’s en hogescholen een voorsprong.” Jan Gravemaker nuanceert die opvatting: “Er zijn wel agrarische scholen die meegroeien en bijvoorbeeld opleidingen aanbieden op het gebied van handel en marketing en dat ook heel goed doen. Die kunnen prima concurreren met roc’s en hogescholen. Wij van Aequor spelen daarin een rol door de opleidingsprofielen aan te passen en daarbij de samenwerking te zoeken met andere sectoren.”

Kansen grijpen

Aoc’s zijn zich wel bewust van de ontwikkelingen in het bedrijfsleven. In de boomkwekerijen is men dringend op

zoek naar gekwalificeerd personeel. Maar de leerlingen melden zich niet aan. Enkele aoc’s ontwikkelden in samenwerking met de Nederlandse Bond van Boomkwekers de Boomkwekerijopleiding Nieuwe Stijl. Daarmee hopen ze leerlingen wel warm te maken voor de boomteelt.

Jan Gravemaker geeft aan dat scholen zich naar buiten moeten richten. “Voor de toekomst van de scholen is het essentieel dat ze een goede klantrelatie onderhouden met het groene bedrijfsleven. Door zich te profileren als een groen servicecentrum dat over de grenzen van de eigen sector heen kijkt. Kennis die de scholen niet in huis hebben kunnen ze inkopen of ze kunnen samenwerken met andere opleidingsinstituten.” Het ministerie wil daar graag aan bijdragen. Ad Tabak: “Als het groene bedrijfsleven het groene onderwijs als huisleverancier voor afgestudeerden wil behouden dan wil LNV wel initiatieven ondersteunen om de samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs te stimuleren. Want de instandhouding van deze samenwerking is van het grootste belang voor de instandhouding van de groene sector in zijn geheel.” □